

Invulinstructie Normkosten Systeem recreatiegebieden Provincie Zuid-Holland

COLOFON

Invulinstructie Rekenblad normkosten recreatiegebieden

OPDRACHTNEMER
idverde Advies
Willemsplein 2-4
5211 AK 's-Hertogenbosch
T 073 205 11 00
E advies@idverde.nl

OPGESTELD DOOR
VRIJGEGEVEN DOOR
OPDRACHTGEVER
Arjan Raaijmakers
Elwin Kok
Provincie Zuid-Holland

PROJECTNUMMER
KENMERK
722240074
PZH Normkosten

STATUS
VERSIE
DATUM
Definitief
Versie 3.0
24-04-2025

Inleiding

Het aanvragen van subsidie voor recreatiegebieden biedt een uitstekende kans om financiële ondersteuning te krijgen voor werkzaamheden die gericht zijn op het beheer en instandhouden van recreatieve voorzieningen en terreinen. Deze handleiding helpt u stap voor stap door het aanvraagproces. Het correct en volledig invullen van dit formulier is essentieel om in aanmerking te komen voor de subsidie.

De noodzaak van een evenredige verdeling van beschikbare subsidiegelden ligt in het waarborgen van een eerlijke en transparante toekenning van middelen. Door vastgestelde normkosten voor beheerassets en een eenduidige rekenmethode te hanteren, wordt consistentie in aanvragen gewaarborgd. Dit maakt het mogelijk om de controleerbaarheid van aanvragen te verbeteren en een vergelijking tussen individuele aanvragers te faciliteren, waardoor de subsidies rechtvaardig en doelgericht kunnen worden toegekend.

Deze rekenmethode is voor de berekening van een bijdrage in het kader van deze regeling van de subsidie. Het is geen rekenmethode voor het exact berekenen van feitelijke beheerkosten.

Instructies voor het invullen van het formulier begroting beheer recreatiegebieden:

Algemene gegevens

Start in het tabblad 'Aanvraag' linksonder in het geopende Excel bestand.

The screenshot shows an Excel spreadsheet interface. At the top, there are two tabs: '39 Objecten' and 'Overige objecten - sl'. Below the tabs, there are two rows of input fields. The first row is labeled 'Uitzonderingen - Bedrag:' and has a light green input box. The second row is labeled 'Uitzonderingen - Toelichting:' and has a larger light green input box. At the bottom, there is a row of tabs: '>', 'INVOER_HOEVEELHEDEN', 'AANVRAAG', and '+'. The 'AANVRAAG' tab is highlighted with a green border, indicating it is the active tab.

Figuur 1; start uw aanvraag

Vul boven aan het formulier de basisinformatie in, zoals de naam van uw organisatie, contactgegevens waarvoor u de subsidie aanvraagt.

AANVRAGER

Naam aanvrager

Naam organisatie

Naam afdeling

Adres

E-mailadres

Telefoonnummer

Figuur 2; Invoeren basis gegevens

Projectomschrijving

Geef een duidelijke benaming van het project/recreatiegebied waarvoor u subsidie aanvraagt.

BEHEERGEBIED

Naam terrein

Keuze grondsoort

Zand ▼

Jaar

2025 ▼

Kengetal

€/ha 0,

Totaalbedrag

€ 0,

Bedrag uitzonderingen

€ 0,

Figuur 3; gegevens terrein

- * Bij de keuze grondsoort' kan aangegeven worden wat de **heersende grondsoort** van het gebied is. Veel werkzaamheden zijn meer bewerkelijk op een ondergrond van veen dan op een ondergrond van zand. Als veen of klei wordt geselecteerd hanteert het model een andere rekenfactor. De basis berekening is altijd met zand als heersende grondsoort. Via het pull-down menu kunt u de grondsoort selecteren.

Indien u wilt onderzoeken wat de heersende bodem van uw recreatieterrein is kunt dit checken op;

<https://bodemdata.nl/basiskaarten>

De provincie gebruikt deze bron ook om de ingevulde grondsoort te verifiëren.

Geografische gegevens

De geografische hoeveelheden, areaal kunnen op meerdere manieren ingevuld worden. Voor de instanties die gewend zijn te werken met het TBM model van Staatsbosbeheer of die hun areaalgegevens gewend zijn aan te leveren via SNL hoeft er geen eigen omrekening gemaakt te worden naar doeltypen uit het PZH model

The screenshot shows a list of elements on the left and their descriptions on the right. The 'INVOER_HOEVEELHEDEN' button is highlighted with a green box.

Element	Doeltype
25 Water	Elementen / kunstwerken - Stuw, gemaal,
26 Water	Elementen / kunstwerken - Duikers
27 Wegen en paden	Gesloten verharding (beton, asfalt)

> **INVOER_HOEVEELHEDEN** AANVRAAG +

Figuur 4; invoeren geografische gegevens

Bovenaan dit tabblad staat een keuzevlak voor invoermethoden. Er zijn dus meerdere manieren om het formulier in te vullen. Dit zijn:

- PZH
- TBM
- SNL

Vanuit zowel het TBM model als het SNL model worden sommige doeltype samengevoegd naar het model PZH. Hierdoor wordt de hoeveelheid doeltype in het PZH model beperkt en ontstaat één soort resultaat die beoordeeld wordt door de provincie.

AANVRAAGFORMULIER

Keuze invoerformulier:

The dropdown menu shows 'PZH' as the selected option.

PZH HOOFDDOELTYPE DOELTYPE HOEVEELHEID EENHEID

Figuur 5; keuze invoermethode

In het invulblad kunt u bij de diverse doeltype de hoeveelheid van het areaal invullen.

Let op bij het invullen van de hoeveelheden op de gehanteerde eenheid. Dit is volgens de rekenmethode een vaste eenheid (Hectare, Are, KM, st.)

Indien u zelf andere eenheden hanteert moet u dit omrekenen naar de eenheid van het formulier.

Na het invullen van de hoeveelheden gaat u terug naar het tabblad 'Aanvraag'.

Voor een nadere duiding van de doeltypen, zie 'Toelichting doeltypen' en gehanteerde uitgangspunten op pagina 12.

Normkosten

De normbedragen voor het uitvoeren van werkzaamheden zijn vastgesteld en opgedeeld in 3 tarieven

- Regulier onderhoud (RO), jaarlijks te maken kosten voor het onderhouden van een beheergroep
- Groot onderhoud (GO), onderhoudsmaatregelen die plaatsvinden in een vastgestelde meerjarige periode. Als voorbeeld het snoeien van bomen 1 keer per 4 jaar. Dit kan ook gezien worden als levensduur verlengend onderhoud bij technische objecten zoals bruggen en vissteigers.
- Vervangingsonderhoud (VO), na een vastgesteld periode bij einde economische of technische levensduur het vervangen van een object. Indien er geen vervangingskosten zijn zoals bij veel natuurtypen of zandpaden worden hier geen normkosten benoemd en toegekend.

De perioden voor GO en VO zijn vastgesteld en gaan uit van een redelijk gemiddelde voor de gehanteerde objecten.

NORMKOSTEN RO	NORMKOSTEN GO	NORMKOSTEN VO
€ 28,60	€ 964,60	
€ 3.185,00		
€ 4,55	€ 6,50	€ 3,25
€ 364,00	€ 891,80	€ 210,86
€ 247,00		

Figuur 6; normbedragen

Normkosten vermeld in het rekenblad zijn de kosten per jaar. Dit geldt ook voor de bedragen bij de normkosten voor GO en VO. Het is aan de aanvrager zelf deze bedragen te reserveren voor het tijdig uitvoeren van groot onderhoud of vervangingsonderhoud.

Na het invullen van de areaalgegevens worden de normbedragen doorgerekend in de verschillende objecten en beheersmaatregelen.

BEDRAG RO	BEDRAG GO	BEDRAG VO
€ 0,	€ 0,	
€ 0,		
€ 0,	€ 0,	€ 0,
€ 0,	€ 0,	€ 0,
€ 0,		

Figuur 7; bedragen beheersmaatregelen per jaar

Uitzonderingen

Op het invulblad van de aanvraag PZH bij post uitzonderingen kan een bedrag in euro ingevuld worden. Deze uitzonderingen zijn bijzondere werkzaamheden of diensten welke niet onder areaal of doeltypes volgens TBM of SNL vallen.

Het veld 'Bronjaar' is bedoeld voor het jaar waarin de kosten voor uitzonderingen berekend zijn. De kosten voor de uitzonderingen worden hiermee geïndexeerd.

Uitzonderingen - Bedrag:		Bronjaar:	2025 ▼
Uitzonderingen - Toelichting:			

Figuur 8; invoelvelden uitzonderingen

Indienen van calculatie en motivatie bij uitzonderingen terreinbeheer

Van de aanvrager wordt verwacht dat hij een aparte kostenberekening (calculatie) en een bijbehorende toelichting (motivatie) indient. Dit geldt specifiek voor onderdelen die buiten het reguliere terreinbeheer vallen.

Onder 'uitzonderingen' vallen uitsluitend voorzieningen die niet goed binnen de bestaande doeltypes te plaatsen zijn. Wanneer een voorziening duurder uitvalt vanwege een bewuste keuze voor een bijzondere invulling — zoals een luxe speeltuin of een extra brede loopvlonder komen de bijkomende instandhoudingskosten voor rekening van de aanvrager zelf.

De calculatie en motivatie bevatten in elk geval de volgende onderdelen:

- **Voorzieningen die mogelijk als uitzondering worden aangemerkt**, zoals:
 - Uitkijktoren
 - Pontje
 - Spartelbadjes
 - Vogelkijkscherm
 - Bijzondere of unieke gebouwen
- **Specificatie van onderhoud en inzet van middelen** bij deze uitzonderingen, uitgesplitst naar:
 - Regulier onderhoud (RO)
 - Groot onderhoud (GO)
 - Vervangingsonderhoud (VO)Voor GO en VO dient tevens aangegeven te worden binnen welke termijn het onderhoud gepland staat.

- **Toezicht en handhaving:**
Geef een specificatie van het aantal in te zetten uren en het daarbij behorende uurtarief. Voeg een korte onderbouwing toe waaruit blijkt dat deze inzet gerechtvaardigd is, en leg uit waarom de inzet noodzakelijk is.
- **Data-inwinning voor areaalinformatie:**
Vermeld de benodigde uren en tarieven, of voeg een gespecificeerde offerte van een externe partij toe, inclusief een duidelijke omschrijving van de opdracht (scope).
- **Exploitatie, pacht en uitgifte:**
Voeg een exploitatieberekening toe met een overzicht van verwachte opbrengsten en/of bijdragen. Geef daarbij aan op welke manier de exploitatie bijdraagt aan het functioneren en de kwaliteit van het recreatiegebied.

Bijlage: Berekening en motivatie van uitzonderingen

De berekening en motivatie van de opgevoerde uitzonderingen worden opgenomen in een aparte bijlage. Het bijbehorende totaalbedrag wordt vervolgens ingevoerd op het aanvraagformulier.

De opgegeven bedragen voor regulier onderhoud (RO), groot onderhoud (GO) en vervangingsonderhoud (VO), evenals de motivatie daarvan, worden altijd individueel beoordeeld. De provincie toetst deze onderdelen per aanvraag aan de geldende regeling. In het veld 'Toelichting uitzonderingen' op het aanvraagformulier kan worden verwezen naar de bijgevoegde bijlagen.

Let op: deze opsomming van mogelijke uitzonderingen is niet limitatief. De aanvrager is vrij om aanvullende onderdelen aan te dragen. Per ingediend onderdeel dient gemotiveerd te worden wat de toegevoegde waarde is voor de beleving en het functioneren van het recreatiegebied.

Wanneer er geen bedrag wordt ingevuld bij een opgevoerde uitzondering, wordt deze niet meegenomen in de beoordeling van de aanvraag. In dat geval ontstaat achteraf ook geen recht op compensatie of verrekening van bijkomende werkzaamheden of diensten.

Als de motivatie ontbreekt of onvoldoende is onderbouwd, kan de provincie besluiten de betreffende bijdrage niet toe te kennen.

In het veld 'Uitzonderingen – Toelichting' kunt u verwijzen naar bijlagen en/of calculaties.

Disclaimer;

Vanwege de keuze tussen verschillende invoermethoden kunnen er verschillen optreden in de totaalsom van de berekening. Zowel vanuit TBM als SNL vindt een samenvoeging plaats van doeltypen naar PZH-doeltypen. Deze samenvoeging kan leiden tot rekenkundige afwijkingen.

Totalen van de berekening

Berekening aanvraagbedrag en functie van het kengetal

Op basis van de ingevulde hoeveelheden en de vastgestelde normbedragen wordt automatisch het totaalbedrag berekend in het blok 'Totalen' op het tabblad *Aanvraag*.

Dit totaal bestaat uit twee componenten:

- het bedrag dat is berekend op basis van de normbedragen
- het bedrag dat is opgenomen voor uitzonderingen (zoals apart toegelicht in de bijlage).

Het resulterende kengetal dient als benchmark voor de provincie. Hiermee kunnen verschillende recreatiegebieden en aanvragen onderling worden vergeleken op basis van kosteneffectiviteit en onderbouwde keuzes.

BEHEERGEBIED

Naam terrein		
Keuze grondsoort	Zand	▼
Jaar	2025	▼
Kengetal	€/ha	0,
Totaalbedrag	€	0,
Bedrag uitzonderingen	€	0,

Figuur 9; overzicht kengetal en totaal

Tot slot

1. Zorg ervoor dat alle gegevens correct en volledig zijn ingevuld om vertraging of afwijzing van uw aanvraag te voorkomen.
2. **Bijlagen**

Voeg alle relevante documenten toe, zoals calculatie en motivatie van de uitzonderingen.

Ter ondersteuning van uw aanvraag kunt u ook uw areaal kenbaar maken via een GIS bestand in de vorm van een Shape-file of een andere vorm van digitaal kaartmateriaal in CAD of DGN bestand.

Toelichting Doeltypen

PZH	Omschrijving doeltypen	Referentiebeelden
1	Bos Een bos is een uitgestrekt gebied dat relatief dicht begroeid is met bomen. Het bestaat uit één of meerdere dominante boomsoorten. Binnen het bos kunnen wegen, paden en recreatieve routes lopen, zoals wandel-, ruiter- of mountainbikeroutes (doeltypen 27 t/m 33).	
2	Hakhout / Griend Hakhout is een vorm van 'struikenbos' die historisch werd gebruikt voor de productie van brandhout. Een griend (ook wel ham genoemd) is een vochtig terrein, vaak buitendijks langs een rivier, waar griendhout wordt geteeld, meestal wilg.	

3	Individuele bomen / Houtopstanden Dit betreft solitaire bomen die voldoende ruimte hebben om zich breed te ontwikkelen, vaak met een opvallende, volle kroon. Ze kunnen bewust geplant zijn, of restanten vormen van een voormalige houtopstand.	
4	Laanverband / Bomenlaan Een laan is een weg die aan één of beide zijden is beplant met bomen. Deze zijn aangeplant vanwege esthetiek, status of functionele waarde. De opgegeven lengte betreft één zijde van de weg. Uitgangspunt: 12 meter tussen de bomen (ca. 80 bomen per km).	

5	Struweel Struweel bestaat uit struikvegetatie van minimaal één meter hoog, meestal variërend van vijf tot soms tien meter. Aan de bosrand vormt het een zogenaamde 'mantel'.	
6	Intensief beheerde beplanting Sierbeplanting met een representatief karakter, zoals heesters of vaste plantenborders. Deze vegetatie vraagt om een hogere onderhoudsfrequentie en gericht beheer.	

7	Bermen en taluds • Bermen zijn stroken grond langs wegen, begroeid met gras- en kruidachtige planten, meestal 1 tot 2 keer per jaar gemaaid. • Taluds zijn schuin aangelegde vlakken naast wegen, dijken of kunstwerken die hoogteverschillen opvangen. Beheer: functioneel, maaien 1 à 2 keer per jaar.	
8	Intensief beheerde grasvelden Een gazon is een veld met kort gemaaid gras. Een gazon wordt onderhouden door het regelmatig kort maaien van het gras zodat het op een beperkte hoogte blijft. De meeste andere planten krijgen zo geen kans zich op het gazon te vestigen. Beheer: functioneel, maaien 12 tot 20 keer per jaar. Inclusief: voorzieningen zoals banken, tafels, afzetpalen en afvalbakken.	
9	Recreatieve graslanden, velden Grasvelden met een uniform grasmengsel, beperkt onkruid en een maximale hoogte van 100 mm. Functie: recreatief gebruik (spelen, lopen, picknicken, etc.). Beheer: functioneel, maaien 6 tot 10 keer per jaar. Inclusief: voorzieningen zoals banken, tafels, afzetpalen en afvalbakken.	

10	Kruidenrijke vegetatie Graslanden met een rijkdom aan kruiden en vlinderbloemigen, waarin grassen niet domineren. De vegetatie weerspiegelt de bodem- en watergesteldheid. Beheer: ecologisch, maaien 1 à 2 keer per jaar, hooien en maaisel afvoeren.	
11	Weiden, hooilanden • Weiden worden gebruikt voor begrazing door vee. • Hooilanden zijn graslanden bestemd voor de winning van hooi. Beheer: functioneel, maaien 3 à 4 keer per jaar, hooien en afvoeren. Maaisel wordt benut als veevoer of (stal)bodembedekking.	

12	Moerassen en rietlanden Moerassen zijn draslanden met een hoge, vaak permanente waterstand, waar kruidachtige planten, zoals helofyten, domineren. Ze ontstaan op de overgang van land naar water en kenmerken zich door veenvorming, vooral door ophoping van veenmossen en ander plantaardig materiaal. Beheer: Het beheer is ecologisch gericht en bestaat uit één maaibeurt per jaar, waarbij wordt gehooïd en het maaisel wordt afgevoerd. De bewerking vindt plaats op 50% tot 75% van het areaal, afhankelijk van de ecologische doelstellingen en lokale omstandigheden.	
13	Ruigte Een ruigte is een landvegetatie die wordt gekenmerkt door een dichte kruidlaag, voornamelijk bestaande uit ruigtekruiden. Deze kruiden vormen het dominante element in zowel de structuur als het uiterlijk (aspect) van de vegetatie. Er is geen sprake van een ontwikkelde struik- of boomlaag. Grasachtige soorten kunnen in ruigtes voorkomen, maar nemen doorgaans geen overheersende positie in binnen de vegetatiestructuur. Ruigten zijn meestal soortenarm en herbergen relatief weinig verschillende plantensoorten. Beheer: Het beheer van ruigte is functioneel van aard. Er wordt eenmaal per jaar gemaaid, waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Deze maaibeurt vindt plaats op 50% tot 75% van het totale oppervlak, afhankelijk van de doelstellingen en de lokale omstandigheden.	

14	Oppervlaktewater Natuurlijke of kunstmatige wateren en watergangen. Speelt een essentiële rol in waterbeheer en ecologie. Kan voorzien zijn van beschoeiingen, steenbestorting of natuurvriendelijke oevers (zie doeltypes 20 t/m 22). Beheer: functioneel, gericht op instandhouding.	
15	Recreatie water Oppervlaktewater dat wordt gebruikt voor recreatieve activiteiten zoals varen, vissen, zwemmen of watersport. Beheer: functioneel, gericht op instandhouding en veiligheid. Inclusief: bijbehorende voorzieningen, eventueel met beschoeiing of steenbestorting (zie 21 t/m 22).	

16	Zwemwater Water bestemd voor recreatief zwemmen of zwemsporten. Wordt gecontroleerd op kwaliteit, hygiëne en veiligheid. Vaak begrenst met een ballenlijn. Beheer: functioneel, gericht op instandhouding en veiligheid. Inclusief: bijbehorende voorzieningen.	
17	Poelen Kleine, ondiepe waterlichamen geschikt voor de voortplanting van amfibieën zoals kikkers, padden en salamanders. Ook aantrekkelijk voor andere soorten zoals libellen. Beheer: ecologisch, gericht op instandhouding en natuurontwikkeling.	

18	Waterlopen/ watergangen status A; Een watergang of waterloop is een lijnvormig (in de betekenis van 'veeleer lang dan breed') landschapselement, gevuld met stromend of stilstaand water. Men onderscheidt van natuurlijke oorsprong en aangelegde watergangen: Eigendom en beheer van en door waterschap of hoogheemraadschap. Watergangen kunnen voorzien zijn van een beschoeiing, steenbestorting of een natuurvriendelijke oever, zie 20 t/m 22.	
19	Waterlopen/ watergangen status B; Eigendom van derden en beheer door waterschap of hoogheemraadschap. Onderhoudstoestand wordt jaarlijks geschouwd door waterschap of hoogheemraadschap. Watergangen kunnen voorzien zijn van een beschoeiing, steenbestorting of een natuurvriendelijke oever, zie 20 t/m 22.	

20	Waterlopen/ watergangen status C; Eigendom en beheer van en door derden. Onderhoudstoestand wordt niet geschouwd door waterschap of hoogheemraadschap. Watergangen kunnen voorzien zijn van een beschoeiing, steenbestorting of een natuurvriendelijke oever, zie 20 t/m 22.	
21	Oevers - Natuurlijke oever; Een natuurvriendelijke oever is een oever (de rand van een waterlichaam) die is ontworpen of aangepast om de ecologische waarde van het gebied te vergroten en tegelijkertijd de natuurlijke processen te ondersteunen. Dit type oever wordt vaak aangelegd om biodiversiteit te bevorderen, de waterkwaliteit te verbeteren, en om natuurlijke habitatten voor flora en fauna te creëren. Breedte van de oever wordt gerekend met 5 m1.	

22	Oevers - Beschoeiing, betuiging Een beschoeiing is een oeverbescherming bestaande uit een loodrechte wand die het afkalven van de oever in het water tegengaat. Materialen zoals hout, kunststof, beton of glasvezelcement Breedte van de oever wordt gerekend met 0 m1.	
23	Oevers – Steenbestorting Een beschoeiing is een kerende constructie die een oever of waterkant beschermt tegen afkalven. Materialen zoals stortsteen of mijnbouwsteen. Breedte van de oever wordt gerekend met 2,5 m1.	

24	Elementen / kunstwerken – Brug; Een brug in een recreatiegebied is een constructie, vaak gemaakt van composiet, hout, staal, beton of een combinatie daarvan, die is ontworpen om voetgangers, fietsers of soms lichte voertuigen veilig over een natuurlijke of kunstmatige hindernis, zoals een rivier, kanaal, vijver of greppel, te leiden. Bruggen in deze regeling zijn kleine elementen om een waterloop over te steken. Grotere constructies kunnen gemotiveerd onder uitzonderingen worden opgenomen.	
25	Elementen / kunstwerken - Steiger, vlonder; Een vissteiger is een speciaal aangelegde, vaak houten of metalen, constructie die zich uitstrekt over of langs het water en bedoeld is om vissers een veilige, stabiele en comfortabele plek te bieden om te vissen. Een vlonder(pad) is een verhoogd pad, meestal gemaakt van hout of kunststof, dat wordt aangelegd om wandelaars een veilige en comfortabele doorgang te bieden over moerassige, drassige of kwetsbare natuurgebieden. Steigers en vlonders in deze regeling zijn kleine elementen als recreatieve voorziening. Grotere constructies kunnen gemotiveerd onder uitzonderingen worden opgenomen.	

26	Elementen / kunstwerken - Stuw, gemaal, inlaat; Een inlaatstuw is een waterbouwkundig kunstwerk dat wordt ingezet om op gecontroleerde wijze water toe te laten van een hoger gelegen waterlichaam naar een lager gelegen gebied, zoals een polder, kanaal of irrigatiezone. Een kantelstuw is een specifiek type stuw met een beweegbare klep of schuif die om een horizontale as kantelt. Hiermee kan de waterdoorvoer worden gereguleerd, wat essentieel is voor onder andere waterbeheer, irrigatie, afwatering en ecologisch herstel. Deze kunstwerken zijn cruciaal voor het reguleren van waterstanden, het voorkomen van overlast en het ondersteunen van natuurlijke processen.	
27	Elementen / kunstwerken – Duikers; Een duiker is een gesloten constructie, meestal in de vorm van een buis of koker, die water onder een obstakel zoals een weg, spoorlijn of dijk door geleidt. Duikers zorgen voor de verbinding tussen watergangen en waarborgen de natuurlijke waterafvoer. Ze zijn onmisbaar voor het behoud van een goed functionerend watersysteem en het voorkomen van wateroverlast, zonder het landschap visueel te domineren.	

28	Gesloten verharding (beton, asfalt); Asfaltverharding is een type wegverharding dat bestaat uit één of meerdere lagen asfaltmengsels, opgebouwd uit bitumen (een bindmiddel) en mineralen zoals zand, grind en steenslag. Betonverharding is een type wegverharding dat bestaat uit een constructie laag van gestort en uitgehard beton. Dit type verharding wordt vaak toegepast voor wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en pleinen.	
29	Elementenverharding (klinkers, tegels, platen); Elementenverharding is een type wegverharding dat bestaat uit losse, onderling verbonden elementen, zoals stenen, tegels of betonblokken, die handmatig of machinaal worden gelegd op een stabiele ondergrond. Dit type verharding wordt vaak toegepast voor wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en pleinen.	

30	Open verharding / halfverharding Halfverharding is een type verharding dat bestaat uit natuurlijke of gerecyclede materialen, zoals grind, schelpen, kleischelpenmengsel of gebroken puin, die een stabiel en beloopbaar oppervlak vormen maar niet volledig gesloten zijn. Het wordt vaak toegepast in parken, recreatiegebieden, fietspaden en wandelroutes.	
31	Zandpaden Zandpaden zijn verhardingsoppervlakken die bestaan uit een laag los zand, vaak aangelegd op een stabiele ondergrond. Ze worden veel gebruikt in natuurgebieden, recreatiezones, wandel- en fietspaden. Let op: zandpaden vormen een doorsnijding van andere doeltypen en worden daarom als lengte-element opgenomen in het doeltype.	

32	Ruiterpaden Ruiterpaden zijn speciaal ingerichte routes voor het berijden van paarden. Ze worden aangelegd in onder andere natuur- en recreatiegebieden en langs landwegen, met als doel een veilige en comfortabele doorgang te bieden voor ruiters en paarden. Ruiterpaden zijn doorgaans breder en steviger dan wandel- of fietspaden, afgestemd op het gewicht en de tred van paarden. Let op: Ruiterpaden vormen een doorsnijding van andere doeltypen en worden daarom als lengte-element opgenomen in het doeltype.	
33	Zwerfpaden Zwerfpaden zijn spontane of informeel ontstane paden, gevormd door herhaald gebruik van eenzelfde route door wandelaars, fietsers of dieren. Ze zijn doorgaans niet aangelegd of onderhouden, maar ontstaan geleidelijk in uiteenlopende landschappen zoals bossen, duinen, weides of open terreinen. Zwerfpaden kennen meestal geen vaste infrastructuur en zijn vaak onderdeel van de natuurlijke dynamiek van het gebied. Let op: Zwerfpaden vormen een doorsnijding van andere doeltypen en worden daarom als lengte-element opgenomen in het doeltype.	

34	MTB-routes MTB-routes (Mountainbike-routes) zijn speciaal aangelegde of gemarkeerde paden die zijn ontworpen voor mountainbikers. Deze routes kunnen door verschillende terreinen slingeren, zoals bossen, heuvels, bergachtige gebieden en open velden, en zijn bedoeld om mountainbikers uit te dagen met technische obstakels, hoogteverschillen en variabele ondergronden. Let op: MTB routes vormen een doorsnijding van andere doeltypen en worden daarom als lengte-element opgenomen in het doeltype.	
35	Gebouwen Een gebouw of structuur die is ingericht voor het aanbieden van sanitaire voorzieningen, ontvangst van bezoekers of het verstrekken van informatie aan bezoekers. Beheer bestaat uit instandhouding van het gebouw en in het seizoen regelmatig schoonhouden van de voorziening. Vastrecht en verbruikskosten zijn inbegrepen bij de instandhouding.	

36	Speelplaatsen natuurlijk Een natuurspeelplaats is een speelruimte die is ontworpen met natuurlijke materialen en elementen, zoals hout, zand, water, gras, rotsen en planten. Het doel van een natuurspeelplaats is om kinderen de kans te bieden om op een avontuurlijke, educatieve en natuurvriendelijke manier te spelen. Doeltype wordt gerekend inclusief voorzieningen. Er wordt uitgegaan van een normbedrag per are.	
37	Speelplaatsen / speeltuinen Een speeltuin is een speciaal ingerichte buitenruimte voor kinderen, ontworpen om hen een veilige en stimulerende omgeving te bieden voor spel en fysieke activiteit. Speeltuinen bevatten vaak verschillende speeltoestellen en -structuren die de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling van kinderen bevorderen. Doeltype wordt gerekend inclusief voorzieningen. Er wordt uitgegaan van een normbedrag per are.	

38	Stranden / speelstranden Een speelstrand is een speciaal ingerichte strandlocatie waar kinderen kunnen spelen en genieten van zand, water en andere speelelementen. Het combineert de natuurlijke elementen van een strand, zoals zand en water, met veilige en uitdagende speelvoorzieningen. Doeltype wordt gerekend inclusief voorzieningen.	
39	Overige objecten - informatiepanelen e.d.; Objecten in recreatiegebieden bedoeld voor informeren bezoekers of het sturen (weren) van bezoekersstromen.	